

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

2014 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2015 m. vasario 13 d.
Vilnius

I. STRATEGINIŲ POKYČIŲ ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (toliau Nacionalinė biblioteka) yra nacionalinė kultūros įstaiga, kaupianti, organizuojanti ir sauganti rašytinį Lietuvos kultūros paveldą, formuojanti Lietuvos mokslui, švietimui, kultūrai ir ūkiui aktualių Lietuvos ir užsienio dokumentų fondą bei teikianti informacinio aprūpinimo paslaugas visuomenei. **Nacionalinės bibliotekos misija** – užtikrinti Lietuvos žinių visuomenės poreikių dokumentinei ir skaitmeninei informacijai patenkinimą.

VEIKLOS EFEKTYVUMO DIDINIMO KRYPTYS 2014 M.

- **Gerinti sąlygas informacinių paslaugų plėtrai Nacionalinėje ir LIBIS bibliotekose** – vykdyta įgyvendinant 2014 m. veiklos prioritetą „Skaitmeninės bibliotekos funkcijų plėtra“. Tobulinant bibliotekos interaktyvias e. paslaugas, per metus 32 proc. išaugo vartotojų, pateikiančių užklausas per interaktyvių elektroninių viešųjų paslaugų portalą, skaičius. Diegtas atvirų metaduomenų principas padidino bibliografinės informacijos prieinamumą – virtualių apsilankymų skaičius per metus Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB) išaugo 5,6 proc., o Suvestiniame kataloge (SK) net 12,7 proc.
- **Tęsti bibliotekos struktūrinius ir funkcinius pokyčius, užtikrinti nuolatinį Nacionalinės bibliotekos darbuotojų kompetencijų augimą siekiant naujos organizacinės kompetencijos atsiradimo** – išaugo skaičius Nacionalinės bibliotekos darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, vykdytuose įgyvendinant strateginius projektus pagal 2014 m. prioritetą „LIBIS bibliotekų komunikacijos ir žmogiškųjų išteklių stiprinimas“, kuriamas naujas Nacionalinės bibliotekos struktūrinis-funkcinis modelis, siekiant po rekonstrukcijos pereiti prie naujos veiklos kokybės.
- **Tobulinti organizacinę Nacionalinės bibliotekos veiklos valdymo struktūrą, glaudžiau siejant strateginių veiklų planavimą ir valdymą su vykdomų projektų planavimu ir valdymu** – tobulintas Nacionalinės bibliotekos projektų rengimo ir vykdymo valdymas, sukūrus projektų paraiškų rengimo skatinimo, vertinimo, koordinavimo, projektų vykdymo stebėsenos ir koordinavimo modelį ir darbinę struktūras.

Nacionalinės bibliotekos veiklos prioritetai 2014 m. ir jų įgyvendinimas:

1. Infrastruktūrinių sąlygų, reikalingų įgyvendinti Nacionalinei bibliotekai teisės aktais nustatytas veiklas, gerinimas

Svarbiausi darbai įgyvendinant šį prioritetą buvo parengti naujos Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo saugyklos galimybių studija, užbaigti parengiamuosius (iki apdailos) statybos-montavimo darbus, parengti LIBIS modernizavimo planą.

2014 m. Nacionalinė biblioteka atliko pagrindinio pastato rekonstrukcijos darbų už 8 684,9 tūkst. litų, iš jų Valstybės investicijų programos lėšos sudarė 8 628,8 tūkst. litų, Europos Sąjungos fondų lėšos 56,1 tūkst. litų. Buvo vykdomi parengiamieji statybos-montavimo darbai, patalpų apdaila, įrengiamos inžinerinės sistemos. Dėl nepakankamo ankstesniais laikotarpiais skirto finansavimo užsitęsęs pastato rekonstrukcijai buvo koreguojamas darbo projektas keičiant pasenusius technologinius sprendimus naujais. Nacionalinė biblioteka, pritarus Viešųjų pirkimų tarnybai, keitė rangos sutartį atsisakydama dalies darbų ir įsigydama juos naujai. 2014 m. buvo įvykdytas statybos techninės priežiūros paslaugų viešasis pirkimas ir pasirašyta sutartis. Šių paslaugų įsigijimas užtikrins efektyvesnę statybos darbų priežiūrą. Buvo parengta naujos dokumentų fondo saugyklos galimybių studija, kuri bus panaudota rengiant saugyklų investicinį projektą.

Siekiant užtikrinti gyventojams prieigos prie aktualios informacijos sąlygas per LIBIS sistemą bei plėtoti modernias elektronines paslaugas, 2014 m. Nacionalinė biblioteka parengė projektinį pasiūlymą Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) modernizavimui, siekdama gauti Europos Sąjungos finansinę paramą. Jo pagrindu parengus paraišką projektui „Modernaus elektroninio turinio išsaugojimas ir sklaida“, ir gavus finansavimą atsirastų galimybė modernizuoti LIBIS, siekiant sukurti debesijos infrastruktūrą paremtą „vieno langelio“ principu su visomis paslaugomis bibliotekoms, o taip pat užtikrinti elektroninio turinio, įskaitant periodinius leidinius, sklaidą bei saugojimą, sukurti pažangias bibliotekos elektronines paslaugas, leidžiančias leidėjams, autoriams, skaitytojams per vieningą prieigą ir naudojantis įvairiais įrenginiais gauti elektronines paslaugas ir kurti elektroninį turinį. Tęsimas LIBIS bibliotekų darbo centralizavimas, kurio metu bibliotekų katalogai perkeliami į Nacionalinės bibliotekos infrastruktūrą, vystant virtualius serverius, užtikrinančius išorinį prisijungimą per terminalą (per dvejus metus perkelti 7 LIBIS bibliotekų katalogai).

2. LIBIS bibliotekų komunikacijos ir žmogiškųjų išteklių stiprinimas

Svarbiausi darbai įgyvendinant šį prioritetą 2014 m. buvo LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo mokymų projekto vykdymas, LIBIS bibliotekų veiklos rezultatų viešinimas ir atstovavimas, stiprinant darbuotojų profesines kompetencijas, LIBIS bibliotekų veiklos tyrimų vykdymas ir koordinavimas bei metodinė pagalba LIBIS bibliotekoms.

Kad LIBIS bibliotekų darbuotojų profesinių kompetencijų ugdymas iš iniciatyvų taptų sisteminiu, Nacionalinė biblioteka bendradarbiauja su apskričių bibliotekomis, siekdama vieningo ir gyvybingo, turinčio ilgalaikę perspektyvą bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelio įgyvendinimo. 2014 m. vykdant LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo mokymų projektą, kvalifikaciją kėlė 2 645 bibliotekininkai. Ypač daug dėmesio skirta bibliotekų darbuotojų kompetencijoms komunikacijos, bibliotekų veiklos rezultatų atstovavimo ir viešinimo srityse. 2014 m. projekto „Bibliotekos pažangai 2“ vykdyti LIBIS bibliotekininkų mokymai ir po jų sekęs darbuotojų kompetencijų tyrimas po mokymų parodė, kad apmokyti 837 bibliotekininkai pasirengę savarankiškam realių projektų paraiškų rengimui.

Nacionalinė biblioteka taip pat koordinavo ir teikė metodinę pagalbą vykdant LIBIS bibliotekų veiklos tyrimus, vykdė leidybinę veiklą, organizavo viešus renginius ir komunikacijos kampanijas, iš kurių pažymėtina tarptautinė konferencija „Bibliotekos socialiniams pokyčiams 2014: bibliotekos ES informacijos, mokslo ir kultūros politikoje“, kurioje Lietuvos ir užsienio šalių ekspertai dalijosi patirtimi bei diskutavo apie bibliotekų vaidmenį ir iššūkius ES politikos kontekste. Ši konferencija buvo įtraukta į oficialų Lietuvos narystės Europos Sąjungoje 10-mečio viešinimo susitikimų sąrašą

ir dalinai finansuota LR Užsienio reikalų ministerijos iš projekto „Lietuvos įsitinklinimo Europos Sąjungoje skatinimas“ lėšų.

3. Skaitmeninės bibliotekos funkcijų plėtra

Svarbiausi darbai įgyvendinant šį prioritetą 2014 m. buvo interaktyvių elektroninių viešųjų paslaugų portalo funkcionalumo tobulinimas, skaitmeninio stebėsenos sistemos organizacinės-funkcinės sistemos aprašymo bei veikimo principų parengimas, e-knygų gavimo iš leidėjų bei skolinimo veiklos modelio sukūrimas bei e-leidinių skolinimo sistemos kūrimas.

Tobulinant interaktyvių elektroninių viešųjų paslaugų portalo funkcionalumą, 2014 m. atnaujinta portalo www.ibiblioteka.lt versija. Tai sudarė galimybes gyventojams „vieno langelio“ principu užsisakyti ir rezervuoti dokumentus bet kurioje LIBIS bibliotekoje, gauti informaciją apie savo užsakymo būseną. Buvo sukurtos elektroninių leidinių gavimo, valdymo ir išdavimo priemonės, plėtojant partnerystę su leidėjais ir autorių teisių kolektyvinio administravimo asociacijomis.

Kaip nacionalinis skaitmeninio kompetencijos centras, Nacionalinė biblioteka plėtojo skaitmeninio infrastruktūrą ir skaitmenintą šalies kultūros paveldo turinį. Grindžiant virtualios kultūros paveldo erdvės integralumą ir tvarumą skaitmeninio procesų koordinavimu ir tarpinstituciniu bendradarbiavimu, 2014 m. parengtos sąlygos Skaitmeninio stebėsenos sistemai įdiegti. Nacionalinis skaitmeninio ir VEPS centras dalyvauja pasirengime Europos Sąjungos nenustatytų autorių teisių kūrinių direktyvos taikymui ir vieningos nenustatytų autorių teisių kūrinių duomenų bazės diegimui Lietuvoje. 2015 m. rengiama paraiška projektui „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“.

Vykdydama nacionalinio skaitmeninio turinio agregatoriaus funkcijas, Nacionalinė biblioteka koordinavo skaitmeninto kultūros paveldo turinio sklaidą ir aktualinimą ES mastu per Europos skaitmeninę biblioteką *Europeana*.

II. STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

STRATEGINIS TIKSLAS 01: Užtikrinti nacionalinio publikuoto ir rankraštinio kultūros paveldo kaupimą, saugojimą, aktualinimą ir sklaidą

Strateginis tikslas 2014 m. įgyvendintas toliau kaupiant, bibliografiškai apskaitant, tiriant, saugant ir sudarant visuomenei galimybes pažinti publikuotą ir rankraštinį Lietuvos bei kitų šalių kultūros paveldą. Šios galimybės buvo realizuojamos per visuomenės informacinį aprūpinimą pasitelkiant tradicines ir plėtojant naujomis informacinėmis technologijomis grįstas elektronines, interaktyvias bibliotekos paslaugas, bei skatinant vartotojus aktyviau jomis naudotis, kuriant ir skleidžiant skaitmenintą kultūros paveldo turinį.

Strateginio tikslo pasiekimas ir nauda visuomenei vertinami pagal šiuos efekto vertinimo kriterijus:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014 metų efekto vertinimo kriterijaus reikšmė		Nepasiektų arba viršytų efekto vertinimo kriterijų reikšmių priežastys
		Planuota	Įvykdyta	
E-01-01	Lietuvos dokumentinio paveldo fondo didėjimas (procentais)	0,7	0,51	Kriterijaus reikšmė pasiekta 73 proc. Priežastys – 2014 m. Lietuvoje 10 proc. sumažėjo knygų bei periodikos leidybos apimtys, Nuo 2015 m. šio tikslo efekto vertinimo kriterijumi pasirinktas Lietuvos dokumentinio paveldo fondo surinkimo išsamumas, kas tiksliau atspindi šio strateginio tikslo pasiekimą.

Nacionalinėje bibliotekoje saugomas Lietuvos dokumentinis paveldas kaupiamas privalomojo egzemplioriaus pagrindu Nacionalinio publikuotų dokumentų archyvinio fondo (NPDAF) Spaudos ir Vaizdo ir garso archyvuose. 2014 m. Spaudos archyvą papildė 11 tūkst, o Vaizdo ir garso archyvą – 292 fiz. vnt, dokumentų. 2014 m. Lietuvos leidėjų išleistų leidinių surinkimas įvykdytas 84 procentais.

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014 metų efekto vertinimo kriterijaus reikšmė		Nepasiektų arba viršytų efekto vertinimo kriterijų reikšmių priežastys
		Planuota	Įvykdyta	
E-01-02	Skaitmeninio Lietuvos dokumentinio paveldo sklaida internetu (procentais)	90,5	90,0	Kriterijaus reikšmė pasiekta 99,0 proc.

Iš 8,8 tūkst. 2014 m. suskaitmenintų Nacionalinės bibliotekos dokumentinio paveldo objektų tais pačiais metais į VEPIS pateko 7,9 tūkst. (90 proc.). Iš viso per metus į virtualią elektroninio paveldo informacinę sistemą VEPIS ir portalą www.epaveldas.lt įkelta 10,2 tūkst. skaitmenintų dokumentų objektų. Iš viso portale iki 2014 m. pabaigos patalpinta 297,3 tūkst. objektų (iš jų 215,2 tūkst. pateikė Nacionalinė biblioteka).

Strateginio tikslo įgyvendinimui skirta programa „Visuomenės informacinis aprūpinimas“.

PROGRAMOS „VISUOMENĖS INFORMACINIS APRŪPINIMAS“ TIKSLAI

1. Kaupti, saugoti ir sudaryti visuomenei galimybes pažinti publikuotą ir rankraštinių Lietuvos bei kitų šalių kultūros paveldą

Tikslo įgyvendinimui numatytas 1 uždavinys: **Lietuvos ir su Lietuva susijusio publikuoto kultūros paveldo kaupimas, jo bibliografinė apskaita, kitų šalies mokslui, švietimui, kultūrai ir ūkiui reikalingų dokumentų fondo sudarymas.**

Vykdam šį uždavinį, pagrindinės veiklos kryptys buvo:

- Sudaryti ir tvarkyti Nacionalinį publikuotų tradicinių dokumentų archyvinį fondą.

Nacionalinio publikuotų dokumentų archyvinis fondas (NPDAF) 2014 m. išaugo 0,51 proc., NPDAF surinkimo išsamumas pasiekė 84 proc., patobulinus privalomojo egzemplioriaus surinkimo

mechanizmus. Vykdamas Šv. Jurgio bažnyčios patalpose esančio dokumentų fondo tvarkymo programą, iki 2014 m. pabaigos iš bažnyčios perkelti, sutvarkyti ir į kitus Nacionalinės bibliotekos fondus perduoti 30 proc. joje buvusių spaudinių.

- Vykdyti Lietuvos ir užsienio dokumentų, publikuotų lietuvių kalba, bibliografinę ir statistinę apskaitą.

Nacionalinė biblioteka vykdė ir koordinavo Nacionalinės bibliografijos duomenų banko (toliau NBDB) kūrimą (įrašus į banką teikė ir 66 Lietuvos viešosios bibliotekos). 2014 m. įrašų skaičius banke išaugo 8 proc. ir metų pabaigoje viršijo 2,775 tūkst. Toliau vykdyta nacionalinės bibliografijos retrokonversija, rinkti ir tyrinėti lietuviškos spaudos slapyvardžiai, pildyta ir tikslinta jų duomenų bazė. Nacionalinės bibliografijos sklaidą užtikrino parengti ir išleisti 8 nacionalinės bibliografijos ir spaudos statistikos leidiniai.

- Sudaryti ir tvarkyti išsamiausią Lietuvoje humanitarinių ir socialinių mokslų tematikos dokumentų fondą.

Sudarant ir tvarkant Nacionalinės bibliotekos humanitarinių ir socialinių mokslų tematikos fondą 2014 m. jis papildytas 43 985 fiz. vnt. naujų dokumentų (komplektavimui skirtos lėšos 2014 m. padidėjo 29 proc., apie 19 proc. naujų dokumentų gauta dovanų ir per dokumentų mainus) Nuo 2014 m. pradėta vykdyti bendra dokumentų apskaita, užtikrinanti racialesnį žmogiškųjų išteklių naudojimą bei greitesnį duomenų apdorojimą tvarkant fondą.

- Užtikrinti rankraščinio ir publikuoto kultūros paveldo ilgalaikį išsaugojimą.

Dokumentų konservavimo ir restauravimo centras (toliau – DKRC), vykdydamas dokumentų ilgalaikio išsaugojimo darbus, 2014 metais užbaigė NPDAF dokumentų patikros ir įvertinimo programą. Ši programa sudarė sąlygas tikrinti leidinius pagal patvirtintą metodiką ir nustatyti pagrindinius rizikos faktorius. Iš viso 2010-2014 metų laikotarpiu buvo patikrinta 88 530 knygų ir didžioji dalis periodikos. Tyrimo rezultatai buvo panaudoti rengiant ir įgyvendinant projektą „Netinkamų naudoti kartoninių dėžučių keitimas naujomis Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinio publikuotų dokumentų archyvo fonde”.

2. Vykdyti parlamentinės bibliotekos funkcijas

Tikslo įgyvendinimui numatytas **uždavinys: Tenkinti Lietuvos Respublikos Seimo narių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų valstybės valdžios institucijų informacijos poreikius.**

Vykdamas šį uždavinį, pagrindinė veiklos kryptis buvo:

- Lietuvos Respublikos Seimo vadovybės, Seimo narių, jų patarėjų, komitetų ir komisijų narių, kitų valstybės tarnautojų bibliografinis bei informacinis aprūpinimas.

Siekiant didinti Nacionalinės bibliotekos vaidmenį aprūpinant valstybės, mokslo ir verslo institucijų specialistus sprendimų priėmimui reikalinga informacija, būtina kurti informacijos, skirtos specialistams, profesinėms bendruomenėms ir verslo organizacijoms, infrastruktūrą ir veikimo platformą. Didesnė sąveika su valstybiniu sektoriumi planuojama per parlamentinės bibliotekos funkcijos plėtrą, elektroninių paslaugų prieinamumo visuomenei didinimą, bendradarbiavimą įgyvendinant valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą.

Vykdamas valstybės valdžios institucijų informacijos poreikius 2014 sukurta 27,5 tūkst. periodinės spaudos straipsnių bibliografinių įrašų ir parengta 214 spaudos apžvalgų, kuriose išsamiai atspindima Seimo narių, Prezidento, Ministro Pirmininko, ministrų, Lietuvai atstovaujančių Europos Parlamento narių, partijų veikla, Lietuvos politinio, ekonominio, teisinio bei kultūrinio gyvenimo aktualijos. Parengtos Lietuvos miestų ir rajonų spaudos, partijų, judėjimų, žinybų spaudos, Lenkijos spaudos, teisės klausimų bibliografinės apžvalgos. Rengta išsami bibliografinė informacija apie Lietuvos Respublikos prezidento, Europos Parlamento narių rinkimus, vykusius 2014 m. Plečiant Vadovybės informacijos skyriaus informacinių paslaugų sritį, atlikti 2014 m.

išrinktų Europos Parlamento narių poreikių tyrimai. Išleisti mokslo darbų *Parlamento studijos* 15 ir 16 numeriai.

3. Užtikrinti prieigą prie žinių ir informacijos, plėsti bibliotekos paslaugas, siekiant įgyvendinti informacinės visuomenės kūrimo idėjas

Tikslo įgyvendinimui numatytas **1 uždavinys: Sudaryti maksimalią prieigą prie Nacionalinės bibliotekos fondo, plėtoti elektronines paslaugas.**

Vykdamas uždavinį, pagrindinės veiklos kryptys buvo:

- Sudaryti maksimalią prieigą prie Nacionalinės bibliotekos fondo, naudojant naujausias technologijas, tobulinant ir plėtojant Nacionalinės bibliotekos kuriamas duomenų bazines.

Nacionalinės bibliotekos elektroniniame kataloge per metus sukurti 48,2 tūkst. naujų įrašų, ir metų pabaigoje katalogo įrašų skaičius išaugo iki 980,5 tūkst. 2014 m. pabaigoje Nacionalinės bibliotekos autoritetinių įrašų duomenų bazėje buvo 731,7 tūkst. įrašų. Duomenų bazės kūrimo, be Nacionalinės, dalyvavo Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių, Lietuvos technikos ir Kauno apskrities viešoji bibliotekos. 2014 m. duomenų bazę prenumeravo 80 Lietuvos bibliotekų.

Kuriamas naujas Nacionalinės bibliotekos elektroninių katalogų kontrolės mechanizmas, leisiantis sustiprinti katalogų administratorių funkcijas ir atsakomybę ir tuo pagerinti elektroninių paslaugų kokybę.

- Gerinti bibliotekos paslaugų vartotojams kokybę, tobulinti elektronines paslaugas.

Nacionalinės bibliotekos kataloguose ir duomenų bazėse 2014 m. atlikta 3,6 mln. (+14,5 proc.) paieškų, atsisiųsta 2,3 (+0,8 proc.) mln. įrašų. Vykdamas viešinimo priemones, toliau didėjo bibliotekų, muziejų ir archyvų kultūros paveldo portalo turinio vartotojų skaičius; virtualių apsilankymų skaičius šiame portale per metus išaugo iki 249,7 tūkst. (+2,6 proc.).

Siekiant užtikrinti platesnę kultūros paslaugų, bibliotekos sukauptų informacijos išteklių sklaidą, buvo rengiami ir Nacionalinės bibliotekos interneto svetainėje publikuojami 7 serialiniai elektroniniai leidiniai, taip pat Lietuvos žymių žmonių biobibliografijos, virtualios teminės ir gautų naujų leidinių parodos. Elektroninių paslaugų spektrą išplėtė interaktyvių elektroninių viešųjų paslaugų portalas www.ibiblioteka.lt, 2014 m. pradėjo veikti atnaujinta portalo versija, leidusi „vieno langelio“ principu užsakyti/rezervuoti dokumentus bet kurioje LIBIS bibliotekoje ir automatiškai informuoti vartotoją apie dokumentų užsakymo/rezervavimo būseną. Paslaugos „Klausk bibliotekininko“ tarnyba užtikrino operatyvų (per 48 valandas) ir išsamų atsakymą į užklausas e. paštu. Užklausos buvo gaunamos ne tik iš Lietuvos, bet ir iš 20 kitų valstybių.

Tikslo įgyvendinimui numatytas **2 uždavinys: Kurti ir plėtoti virtualią elektroninio paveldo sistemą.**

Vykdamas antrąjį uždavinį, pagrindinės veiklos kryptys buvo:

- Kurti teisinę, organizacinę ir kitas prielaidas Nacionalinei bibliotekai vykdyti nacionalinio skaitmeninio kompetencijų centro funkcijas.

2014 metais Nacionalinė biblioteka kartu su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija baigė kurti Kultūros paveldo skaitmeninio stebėsenos sistemą, kuri leis sistemingai rinkti kultūros paveldo skaitmeninio rezultatų duomenis šalies mastu iš visų atminties institucijų, užtikrinančią sąveiką ir veiklos koordinavimą skaitmeninant ir integruojant Lietuvos kultūros paveldą, bei dalyvauja nenustatytų autorių teisių kūrinių duomenų bazės Lietuvoje kūrimo rengiant tam tikslui reikalingus teisės aktus. Parengtos metodologinės sąlygos Skaitmeninio stebėsenos sistemai diegti Lietuvos atminties institucijose ir kitose kultūros vertybes saugančiose įstaigose. Parengti Nenustatytų teisių turėtojų kūrinių duomenų bazės diegimo ir naudojimo metodika ir Duomenų bazės suderinamumui skirtos techninės ir programinės įrangos aprašų parengimo ir programinės įrangos techninio

suderinamumo užtikrinimo vadovas. Organizuoti skaitmeninio turinio kūrėjų šalies bibliotekose ir kitose atminties institucijose mokymai ir konsultacijos skaitmeninių objektų bei elektroninių išteklių aprašo, skaitmeninio turinio kūrimo, saugojimo ir sklaidos standartų klausimais

- Kurti dokumentinio paveldo, saugomo Lietuvos bibliotekose, skaitmenintą turinį.

Nacionalinė biblioteka sukūrė ir administruoja Virtualaus elektroninio paveldo informacinę sistemą (VEPIS), per kurią Lietuvos bibliotekose saugomo dokumentinio paveldo skaitmenintas turinys prieinamas visuomenei, koordinuoja skaitmeninimo veiklas šalyje. 2014 m. į portalą www.epaveldas.lt įkelta 10 182 Nacionalinės bibliotekos ir kitų atminties organizacijų-skaitmeninimo partnerių skaitmenintų dokumentų objektų. Iš viso portale iki 2014 m. pabaigos patalpinta 297,31 tūkst. objektų (iš jų 215,2 tūkst. pateikė Nacionalinė biblioteka). Įgyvendinus projektą „Lietuvių literatūros klasikos kūrinių perkėlimas į elektroninę erdvę (e. klasika)“, kurio metu išleista 660 elektroninių knygų, skaitytojams sudarytos galimybės neatlygintinai skaityti lietuvių literatūros klasikos kūrinius internetinėje erdvėje www.epaveldas.lt bei knygų skaityklėse.

- Plėtoti skaitmeninto kultūros paveldo turinio duomenų banką ir integruoti Lietuvos kultūros paveldo skaitmeninį turinį į bendrą skaitmeninę Europos kultūros paveldo erdvę.

Vykdydama nacionalinio skaitmeninio turinio agregatoriaus funkcijas, Nacionalinė biblioteka koordinuoja skaitmeninto Lietuvos kultūros paveldo turinio sklaidą ir aktualinimą plėtodama jo integravimą į *Europeana* portalą, vykdydama knygų, periodinių leidinių, rankraščių dokumentų bibliografinių įrašų eksportavimą į portalą www.europeana.eu. Iš viso į *Europeana* portalą 2014 m. perduoti 4 024 dokumentų objektai.

4. Užtikrinti Nacionalinės bibliotekos veiklą ir jai būtiną infrastruktūrą

Tikslo įgyvendinimui numatytas **1 uždavinys: Vykdyti pagrindinio Nacionalinės bibliotekos pastato rekonstrukciją.**

Vykdam pirmąjį uždavinį, 2014 m. įvykdyta pagrindinio pastato rekonstrukcijos darbų už 8 684,9 tūkst. Lt, iš jų Valstybės investicijų programos lėšos sudarė 8 628,8 tūkst. Lt, Europos Sąjungos fondų lėšos 56,1 tūkst. Lt. Buvo vykdomi parengiamieji statybos-montavimo darbai, patalpų apdaila, įrengiamos inžinerinės sistemos. Parengta naujos Nacionalinės bibliotekos dokumentų fondo saugyklos galimybių studija. Siekiant, kad laikotarpis iki rekonstrukcijos pabaigos būtų efektyviai išnaudotas Nacionalinės bibliotekos veiklos modelio atnaujinimui, buvo vykdomi parengiamieji darbai, skirti perėjimui prie efektyvaus išteklių naudojimo ir žmogiškųjų išteklių struktūros optimizavimo.

Tikslo įgyvendinimui numatytas **2 uždavinys: Aprūpinti Nacionalinės bibliotekos veiklą materialiniais, energetiniais ir žmogiškaisiais ištekliais.**

Vykdam antrąjį uždavinį ir siekiant, kad būtų užtikrinama stabili bibliotekos veikla bei tinkamai įgyvendinamos Nacionalinei bibliotekai teisės aktais nustatytos funkcijos, buvo vykdoma nuolatinė visos bibliotekos infrastruktūros stebėseną, siekiama laiku numatyti silpnas grandis ir priimti sprendimus, gerinančius pastatų, techninės bei programinės įrangos, žmogiškųjų išteklių funkcionavimą ir užtikrinančius būtiną plėtrą.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2014 metų vertinimo kriterijų reikšmės			Nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys (netinkamas planavimas, per ilgas derinimas, nepakankami administraciniai gebėjimai ir kita).
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas. Kaupti, saugoti ir sudaryti visuomenei galimybės pažinti publikuotą ir rankraštinių Lietuvos bei kitų šalių kultūros paveldą					
R-01-03-01-01	Lietuvos publikuotų dokumentų archyvinio fondo surinkimo pilnumas (proc.)	82,5	84	102,0	
1 tikslo 1 uždavinys. Kaupti Lietuvos ir su Lietuva susijusio publikuotą kultūros paveldą, vykdyti jo bibliografinę apskaitą, sudaryti kitų šalių mokslui, švietimui, kultūrai ir ūkiui reikalingų dokumentų fondą.					
P-01-03-01-01-01	Gaunamų dokumentų kiekis (fiz.vnt.)	44 000	43 985	99,9	
P-01-03-01-01-02	Valstybinės einamosios ir nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos įrašų skaičius NBDB (tūkst.vnt.)	240,00	224,59	93,6	
P-01-03-01-01-03	Bibliografinių įrašų skaičius bibliotekos elektroniniame kataloge (tūkst.vnt.)	50,0	48,2	96,4	
P-01-03-01-01-04	Restauruotų dokumentų skaičius (lapais)	28 000	34 194	122,0	Atsirado neplanuotų restauravimo darbų, rengiant leidinius parodoms ir katalogo leidybai (didelio formato dokumentų restauravimas ženkliai padidina sutartinių lapų skaičių).
2 tikslas. Vykdyti parlamentinės bibliotekos funkcijas.					
R-01-03-02-01	Informacinio aprūpinimo užtikrinimas, procentais nuo gautų užklausų (procentai)	100,0	100,0	100,0	
2 tikslo 1 uždavinys. Tenkinti Lietuvos Respublikos Seimo narių, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir kitų valstybės valdžios institucijų informacinius poreikius					
P-01-03-02-01-01	Parengtų spaudos apžvalgų skaičius. (vienetai)	200	214	107,0	
P-01-03-02-01-02	Įvykdytų bibliografinių užklausų skaičius. (vienetai)	190	184	96,8	
3 tikslas. Užtikrinti prieigą prie žinių ir informacijos, plėsti bibliotekos paslaugas siekiant įgyvendinti informacinės visuomenės kūrimo idėjas					
R-01 01-03-01	Virtualių apsilankymų skaičiaus augimas, procentais (procentai)	7,0	10,70	149,0	Augimą įtakėjo įgyvendintos 2014 m. viešinio priemonės: palengvinta prieiga per LNB interneto svetainę prie LNB katalogo, vykdomas projektas „Vartotojui pritaikytos modernios LNB elektroninės paslaugos“ viešinti portalai ibiblioteka.lt

					ir epaveldas.lt
3 tikslo 1 uždavinys. Sudaryti maksimalią prieigą prie Nacionalinės bibliotekos fondo, plėtoti elektronines paslaugas.					
P-01-03-03-01-01	Virtualių apsilankymų skaičius. (tūkst. vnt.)	400,0	561,8	140,0	Ta pati priežastis kaip R-01-01-03-01
P-01-03-03-01-02	Apsilankymų skaičius. (tūkst. vnt.)	130,0	105,8	81,0	Blogos vartotojų aptarnavimo sąlygos rekonstrukcijos metu, nepakankami išteklių aktualaus fondo formavimui
P-01-03-03-01-03	Dokumentų išduotis. (tūkst. vnt.)	1200,0	905,9	75,5	Ta pati priežastis kaip P-01-03-03-01-02. Taip pat gausėja nemokamų e. išteklių, prieinamų internetu, kurie patenkina paprastesnius vartotojų poreikius nesikreipiant į bibliotekos paslaugas.
P-01-03-03-01-04	Vartotojų, besinaudojančių interaktyviomis elektroninėmis viešosiomis paslaugomis, skaičius (asmenys)	1400	1958	140,0	2014 m. atnaujinta interaktyvių e.paslaugų portalo versija, kuri leido „vieno langelio“ principu pateikti vartotojui daugiau prieigos prie paslaugų galimybių (pvz. vartotojų, pateikiančių užklausas per portalą, skaičius išaugo 32 proc.)
P-01-03-03-01-05	Įvykdytų vartotojų bibliografinių užklausų skaičius. (vienetai)	37000	27842	75,2	Didžiąją dalį užklausų pateikia bibliotekoje apsilankantys vartotojai (tik 11,2 proc. sudaro e.priemonėmis gaunamos užklausos); apsilankymų skaičiui mažėjant, atitinkamai mažėjo užklausų. Ugdomas informacinis raštingumas duoda rezultatų: daugiau informacijos skaitytojais sugeba surasti savarankiškai..
3 tikslo 2 uždavinys. Kurti ir plėtoti virtualią elektroninio paveldo sistemą					
P-01-03-03-02-01	Skaitmenintų ir saugyklose saugomų kultūros paveldo objektų skaičius, psl. (tūkst. vnt.)	200,00	119,49	59,7	Planuojant nepakankamai įvertintas veiklų poslinkis nuo skaitmeninimo į e.paslaugų vystymą. – skaitmeninto turinio panaudojimo analizė parodė, kad jis nepakankamai naudojimas, ir tikslinga daugiau dėmesio skirti paslaugų rinkodarai, o ne skaitmeninto turinio kiekiui

					didinimui
P-01-03-03-02-02	Į portalą www.e.paveldas.lt pateiktų objektų skaičius (tūkst. vnt.)	25,00	10,18	40,7	Sumažėjo partnerių skaitmeninto turinio indėlis į portalą 2014 m.
P-01 01-03-02-03	Virtualių apsilankymų portale www.epaveldas.lt skaičius (tūkst. vnt.)	250,00	249,72	99,9	
4 tikslas. Užtikrinti Nacionalinės bibliotekos veiklą ir jai būtiną infrastruktūrą					
R-01-03-04-01	Nenutrūkstamas visų Nacionalinės bibliotekos funkcijų vykdymas, procentais nuo bibliotekos darbo laiko (procentai)	95,0	96,5	101,6	
4 tikslo 1 uždavinys. Vykdyti pagrindinio Nacionalinės bibliotekos pastato rekonstrukciją					
P-01-03-04-01-01	Rekonstrukcijos projekto įgyvendinimo apimtis procentais nuo sąmatinės vertės (procentai)	10,3	10,3	100,0	
4 tikslo 2 uždavinys. Aprūpinti Nacionalinės bibliotekos veiklą materialiniais, energetiniais ir žmogiškaisiais ištekliais					
P-01-03-04-02-01	Lėšų dalis programos sąmatoje. (procentai)	30,0	28,7	95,7	

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1+2)	22 555,6	22 488,3	99,7
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	22 555,6	22 488,3	99,7
Iš jo:	22 190,0	22 190,0	100
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3 tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	365,6	298,3	81,6
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

STRATEGINIS TIKSLAS 02. Sudaryti sąlygas informacinių paslaugų plėtrai LIBIS bibliotekose bei ugdyti bibliotekų darbuotojų kompetencijas

Strateginis tikslas 2014 m. buvo įgyvendinamas palaikant ir plečiant LIBIS bibliotekų integralios informacijos sistemos infrastruktūrą bei LIBIS bibliotekų tinklą, skatinant ir organizuojant LIBIS bibliotekų veiklos rezultatų sklaidą, jų integraciją į nacionalinius ir tarptautinius bibliotekininkystės procesus, kuriant tvarų bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimo sistemos modelį. Vykdytas LIBIS bibliotekų darbuotojų kompetencijų ugdymo poreikių tyrimas, kompetencijų ugdymo organizavimas ir koordinavimas per strateginius Nacionalinės bibliotekos vykdytus projektus.

Strateginio tikslo pasiekimas ir nauda visuomenei vertinami pagal šį efekto vertinimo kriterijų:

Vertinimo kriterijaus kodas	Efekto vertinimo kriterijaus pavadinimas	2014 metų efekto vertinimo kriterijaus reikšmė		Nepasiektų arba viršytų efekto vertinimo kriterijų reikšmių priežastys
		Planuota	Įvykdyta	
E-02-01	LIBIS bibliotekų darbuotojų, tobulinančių kvalifikaciją mokymuose, pasitenkinimo lygis (procentais)	70	92,2	Kriterijaus reikšmė pasiekta 131,7 proc. Šis efekto kriterijus buvo įvestas pirmą kartą, jo pradinę reikšmę buvo sunku tiksliai prognozuoti, galima tik numatyti dinamišką tobulėjant LIBIS bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimo sistemai.

Vienas iš objektyvių kriterijų kiek kompetencijų ugdymo organizavimas atitinka LIBIS bibliotekų darbuotojų kompetencijų ugdymo poreikius – pačių mokymo dalyvių vertinimai. 2014 m. vykdant LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo mokymų projektą ir projekto „Bibliotekos pažangai 2“ LIBIS bibliotekininkų mokymus, pavyko pakankamai tiksliai atsilipti į dabartinius reikalavimus LIBIS bibliotekų darbuotojų profesinėms kompetencijoms.

Strateginio tikslo įgyvendinimui skirta programa „Infrastruktūros kūrimas, plėtra ir kompetencijų ugdymas LIBIS bibliotekose”.

PROGRAMOS „INFRASTRUKTŪROS KŪRIMAS, PLĖTRA IR KOMPETENCIJŲ UGDYMAS LIBIS BIBLIOTEKOSE“ TIKSLAI

1. Plėtoti Lietuvos bibliotekininkystės teoriją ir praktiką, spartinant integraciją į tarptautinės bibliotekininkystės procesus

Tikslo įgyvendinimui numatytas **1 uždavinys** **Vykdyti bibliotekų veiklos pokyčių stebėseną, tyrimą, analizavimą bei norminimą, skleisti šiuolaikinės bibliotekininkystės teoriją ir bibliotekų patirtį.**

Vykdamas šį uždavinį pagrindinės veiklos kryptys buvo:

- Plėtoti bibliotekininkystės, bibliografijos ir knygotyros mokslų tiriamąją ir metodinę veiklą, skleisti informaciją apie Lietuvos ir užsienio bibliotekų teorijos ir praktikos raidą

LNB 2014 metais atlikta 17 tyrimų ir tyrinėjimų. Pagrindiniai tiriamosios veiklos tikslai buvo suteikti mokslinę paramą savivaldybių viešųjų bibliotekų vystymui (tyrimai bibliotekų veiklos organizavimo ir valdymo, bibliotekų veiklos vertinimo, viešųjų bibliotekų krašto ir kraštotyros dokumentų fondų ir šios veiklos organizavimo savivaldybių viešosiose bibliotekose klausimais), gerinti bibliotekos vartotojų bibliotekinio aptarnavimo sistemą ir skatinti skaitymą (nacionalinio dokumentų fondo rinkinių tyrinėjimai, vaikų skaitybos tyrimai, dokumentų fondo išsaugojimo klausimai ir kt.). Pradėtas bibliotekininkystės mokslinių tyrimų raidos Lietuvoje 1990-2014 metais tyrimas; artėjant Nacionalinės bibliotekos šimtmečiui (2019 m.) vykdomi nacionalinės bibliotekos istorijos tyrimai. 2014 m. pavišinta 68,4 proc. visų tais metais atliktų mokslo tiriamųjų darbų rezultatų.

Nacionalinės bibliotekos leidyba atspindėjo įvairias bibliotekos veiklos kryptis. 2014 m. iš viso išleisti 17 pavadinimų leidiniai. Tai darbai bibliotekininkystės ir bibliografijos teorijos ir praktikos klausimais, bibliografiniai ir statistikos leidiniai, bibliografijos rodyklės, informaciniai biuletiniai, metodiniai leidiniai ir kt. Nauji bibliotekos leidiniai buvo pristatomi jos interneto svetainėje, žurnale

„Tarp knygų“, o vasario mėn. vykusioje Vilniaus knygų mugėje jie buvo pateikti Nacionalinės bibliotekos stende.

- Dalyvauti Lietuvos bibliotekų veiklos standartizavimo ir teisės aktų projektų rengimo procesuose

Vykdamas Lietuvos standartizacijos departamento technikos komiteto LST TK 47 „Informacija ir dokumentavimas“ standartų programą buvo gautas Lietuvos standartizacijos departamento finansavimas ir Lietuvos standartu perimtas tarptautinis bibliotekų statistikos standartas. Buvo parengta jo lietuviškoji versija *LST ISO 2789 Informacija ir dokumentavimas. Tarptautinė bibliotekų statistika*. vykdyta Lietuvos bibliografinės ir leidybinės veiklos standartų taikymo kontrolė kuriant vientisą Lietuvos kultūros paveldą bei vieningą virtualią elektroninio paveldo sistemą. Dalyvauta IFLA UNIMARC nuolatinio komiteto veikloje, teikti pasiūlymai dėl UNIMARC formato tobulinimo. Parengta 2015 m. standartų programa

- Plėtoti Nacionalinės bibliotekos tarptautinio bendradarbiavimo programą

Nacionalinės bibliotekos tarptautinio bendradarbiavimo kryptys 2014 m. buvo dalyvavimas tarptautinių profesinių organizacijų veikloje, bendradarbiavimas su nacionalinėmis bibliotekomis, tarptautinių projektų ir dokumentų mainų programų vykdymas. Bendradarbiauta su lietuvių išeivijos kultūros centrais ir kitomis organizacijomis lituanistinių leidinių komplektavimo ir bibliografijos rengimo klausimais, dalyvauta tarptautinėse dokumentų mainų programose. Nacionalinės bibliotekos generalinis direktorius prof. Renaldas Gudauskas išrinktas Lietuvos atstovu UNESCO Tarpvyriausybinės programos „Informacija visiems“ (*Information for All programme, IFAP*) taryboje. Tęsta narystė šiose tarptautinėse organizacijose:

- Tarptautinė bibliotekų asociacijų ir institucijų federacija IFLA.
- Nacionalinių bibliotekų direktorių konferencija CDNL.
- Europos mokslinių bibliotekų asociacija LIBER.
- Europos nacionalinių bibliotekų direktorių konferencija CENL.
- Europos biblioteka TEL ir Europos skaitmeninė biblioteka *Europeana*.
- Baltijos regiono valstybių bibliotekų asociacija „Bibliotheca Baltica“.
- Tarptautinės ISSN, ISBN ir ISMN agentūros.
- Tarptautinė vaikų ir jaunimo literatūros asociacija IBBY.
- Tarptautinė muzikinių bibliotekų asociacija IAML, Tarptautinė teisės bibliotekų asociacija IALL, Tarptautinė skaitymo tyrimų asociacija IRA, Teisės informacijos centrų ir teisės informacijos specialistų konsorciumas.

2014 m. baigiant įgyvendinti projektą *Europeana1989*, projekto partnerė Nacionalinė biblioteka organizavo Baltijos kelio 25-mečio minėjimui skirtą akciją, siekdama šio projekto rezultatų sklaidos ir tęstinumo Lietuvoje. Parengus ir internete publikavus mokymo medžiagą bei organizavus seminarų ciklą visoje Lietuvoje, 29 Lietuvos viešosios bibliotekos išitraukė į gyventojų prisiminimų apie Baltijos kelią ir kitus 1989 m. įvykius rinkimą, skaitmeninimą ir laisvos prieigos skaitmeninio prisiminimų archyvo www.europeana1989.eu kūrimą, padidėjo šio archyvo žinomumas Lietuvoje.

2. Atnaujinti LIBIS infrastruktūrą ir tobulinti programinę įrangą, siekiant ją pritaikyti naujiems uždaviniams spręsti

Tikslo įgyvendinimui numatytas **1 uždavinys: Toliau plėtoti LIBIS suvestinį katalogą ir integruoti jį į Europos biblioteką.**

LIBIS suvestinis katalogas, bendra bibliografinė sistema, jungianti į vieną visumą informaciją apie Lietuvos bibliotekose saugomus dokumentus, administruojamas Nacionalinės bibliotekos, 2014 m. papildytas 79,5 tūkst. bibliografinių įrašų, gautų iš 76 Lietuvos bibliotekų. 2014 m. pabaigoje šiame kataloge buvo 1,6 mln. pavadinimų dokumentų 5,02 mln. bibliografinių įrašų. Pagal Nacionalinės bibliotekos narystės Europos bibliotekoje programą vykdyta sutartis dėl Suvestinio katalogo ir kitų Nacionalinės bibliotekos katalogų įrašų pateikimo Europos bibliotekos portale. 2014 m. pabaigoje į Europos biblioteką buvo integruota 1 605 tūkst. Lietuvos bibliografinių įrašų.

Tikslo įgyvendinimui numatytas **2 uždavinys: Vystyti ir palaikyti LIBIS bibliotekų infrastruktūrą**

2014 metais vykdyti LIBIS programinės įrangos taikymo ir plėtros darbai, susiję su pasikeitusiais teisės aktų reikalavimais ir atsižvelgiant į Nacionalinio euro įvedimo plano nuostatas – buvo papildyta programinė įranga, užtikrinant komplektavimo duomenų tvarkymą eurais. Siekiant optimizuoti LIBIS bibliotekų serverinės įrangos atnaujinimo kaštus, vykdytas viešųjų bibliotekų darbo centralizavimas, kurio metu viešųjų bibliotekų LIBIS katalogai perkeliama į Nacionalinės bibliotekos infrastruktūrą. 2014 m. perkelti 5 viešųjų bibliotekų katalogai. Sukurtos ir įdiegtos 6 naujos LIBIS programinės įrangos versijos. Tobulintas e. knygų gavimo iš leidėjų bei skolinimo veiklos modelis, vykdyti e. leidinių skolinimo sistemos kūrimo darbai.

3. Skleisti LIBIS bibliotekų veiklos rezultatus ir tobulinti LIBIS bibliotekininkų kvalifikaciją

Tikslo įgyvendinimui numatytas **1 uždavinys: Organizuoti LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo priemones**

Pagrindiniai 2014 m. vykdyti LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo projektai buvo *Bibliotekų specialistų mokymai* (vykdytas kartu su VU Komunikacijos fakultetu ir 5 apskričių viešosiomis bibliotekomis), kurio metu 2 645 bibliotekų darbuotojai patobulino savo kvalifikaciją, ir projekto „Bibliotekos pažangai 2“ mokymai, kurių temos buvo projektų paraiškų rašymas, vartotojų analizė ir inovacijos, atstovavimas ir fondoieška, poveikio vertinimas, viešieji pirkimai, projektų valdymas. 837 bibliotekų darbuotojai parengti savarankiškam projektų paraiškų rengimui. 2014 m. skirta nemaža dėmesio Nacionalinės bibliotekos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo programos įgyvendinimui, diegtas naujas tobulinimo sistemos modelis. Kvalifikacijos tobulinimo renginiuose iš viso dalyvavo per 240 Nacionalinės bibliotekos darbuotojų. Daugiausia buvo tobulinamos vadybinės kompetencijos. Aktyviai taikytos kitos mokymosi formos – individualus mokymasis darbo vietoje, nuotolinis mokymas, tikslinis mokymas dalyvaujant konferencijose, seminaruose ir kituose mokymo renginiuose.

Tikslo įgyvendinimui numatytas **2 uždavinys: Viešinti LIBIS bibliotekų veiklos rezultatus.**

Parengti ir publikuoti leidiniai bei straipsniai, pateikiantys ir analizuojantys Lietuvos bibliotekų statistikos duomenis (*Lietuvos bibliotekų 2013 m. statistika*), apibendrinantys ir vertinantys savivaldybių viešųjų bibliotekų veiklą, pristatantys atliktus tyrimus (paminėtini koordinuoti tyrimai *Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų integravimas į savivaldos kultūros plėtros strategijas*, kurio tikslas – ištirti savivaldybių viešųjų bibliotekų vaidmenį įgyvendinant savivaldos kultūros plėtros

strategijas, išanalizuoti pagrindines savivaldybių viešųjų bibliotekų sąveikos su savivaldos institucijomis problemas, *Savivaldybių pagrindinių viešųjų bibliotekų reitingas* ir kt.). 2014 m. Nacionalinės bibliotekos specialistai profesinėje ir kitoje spaudoje paskelbė 48 straipsnius, Lietuvos bei tarptautinėse konferencijose ir forumuose pristatė 51 pranešimą, iš jų pažymėtini *Bibliotekų vaidmenų kaita Europos Sąjungos informacijos, mokslo ir kultūros politikos kontekste*, *Bibliotekų vaidmuo žinių visuomenėje*, *Nacionalinis publikuotų dokumentų archyvinis fondas: išsaugojimo ir prieigos iššūkiai*, *Skaitmeninio stebėsenos sistema – socialinio, finansinio, kultūrinio, inovacijų kapitalo pridedamųjų verčių kūrimui*, *Nacionalinė biblioteka valstybės konkurencinio pranašumo kontekste* ir kt. Pažymint Nacionalinės bibliotekos 95-ąsias metines, jų minėjimo programą stengtasi maksimaliai išnaudoti Nacionalinės bibliotekos ir kitų LIBIS bibliotekų veiklos viešinimui. Ryškiausiu programos akcentu tapo lapkričio mėn. Lietuvos Respublikos Seime surengta tarptautinė konferencija „Bibliotekos – socialiniams pokyčiams 2014: bibliotekos ES informacijos, mokslo ir kultūros politikoje“.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	2014 metų vertinimo kriterijų reikšmės			Nepasiektų arba viršytų vertinimo kriterijų reikšmių priežastys (netinkamas planavimas, per ilgas derinimas, nepakankami administraciniai gebėjimai ir kita).
		Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdyto procentas	
1 tikslas. Plėtoti Lietuvos bibliotekininkystės teoriją ir praktiką spartinant integraciją į tarptautinius bibliotekininkystės procesus					
R-02-02-01-01	Bibliotekininkystės, bibliografijos ir knygotyros mokslų tiriamųjų darbų rezultatų pateikimas visuomenei, dalis nuo visų mokslo tiriamųjų darbų rezultatų, procentais (procentai)	40,0	68,4	171	LIBIS bibliotekų komunikacijos stiprinimas kaip 2014 m. prioritetas sudarė papildomų galimybių rezultatų sklaidai
1 tikslo 1 uždavinys. Vykdėti bibliotekų veiklos pokyčių stebėseną, tyrimą, analizavimą bei norminimą, skleisti šiuolaikinės bibliotekininkystės teoriją ir bibliotekų patirtį					
P-02-02-01-01-01	Paskelbtų straipsnių skaičius. (vienetai)	40	48	120	Priežastis kaip ir R-02-02-01-01
P-02-02-01-01-02	Parengtų ir visuomenei pristatytų pranešimų skaičius. (vienetai)	60	51	85	Ne visuose planuotuose renginiuose buvo galimybė dalyvauti
P-02-02-01-01-03	Atliktų tyrimų skaičius (vienetai)	11	17	155	Tvarkant senų ir retų spaudinių, rankraščių ir lituanikos fondus, ištirta eilė kolekcijų, paviešinti neplanuotų tyrimų rezultatai
P-02-02-01-01-04	Parengtų metodinių priemonių skaičius	6	10	166	Sprendžiant iškilusias darbo problemas bei reaguojant į aktualijas buvo parengtos neplanuotos metodikos: <i>LIBIS komplektavimo posistemis. Praktinis</i>

					<i>programinės įrangos vadovas, Konvoliutų tvarkymo metodika, Nenustarytų teisių turėtojų kūrinių duomenų bazės diegimo ir naudojimo metodika, Mokomieji filmai Europeana.</i>
2 tikslas. Atnaujinti LIBIS infrastruktūrą ir tobulinti programinę įrangą siekiant ją pritaikyti naujiems uždaviniams spręsti.					
R-02-02-02-01	Skaitytojų užsakymų internetu augimas. (procentai)	8,5	9,16	108	
2 tikslo 1 uždavinys. Plėtoti LIBIS suvestinį katalogą ir integruoti jį į Europos biblioteką					
P-02-02-02-01-01	Bibliografinių įrašų, pateikiamų į suvestinį katalogą, skaičius. (tūkst. vnt.)	100,0	79,5	79,5	Mažėjo LIBIS bibliotekų, teikiančių įrašus į Suvestinį katalogą skaičius, buvo optimizuojami LIBIS bibliotekų fondai
P-02-02-02-01-02	Bibliografinių įrašų, integruotų į Europos biblioteką, skaičius. (tūkst. vnt.)	1660,0	1605,0	96,7	
2 tikslo 2 uždavinys. Vystyti ir palaikyti LIBIS bibliotekų infrastruktūrą					
P-02-02-02-02-01	Atnaujintų kompiuterinių darbo vietų skaičius LIBIS bibliotekose. (vienetai)	20	46	230	Vykdamas viešuosius pirkimus buvo optimizuota kompiuterinės įrangos kaina, kas leido įsigyti daugiau kompiuterių.
P-02-02-02-02-02	Naujų programinės įrangos versijų sukūrimas ir įdiegimas. (vienetai)	4	6	150	Papildomi PĮ pakeitimai: naudojami ALEPH VU ir MA bibliotekoms, jungiantis prie NBDB kūrimo, adaptuota bibliografinių įrašų importui skirta PĮ; didinant portalo i.biblioteka.lt funkcionalumą, teikėjo tikslinti LIBIS skaitytojų aptarnavimo modulio funkcionalumą.
3 tikslas. Skleisti LIBIS bibliotekų veiklos rezultatus ir tobulinti LIBIS bibliotekininkų kvalifikaciją					
R-02-02-03-01	Asociacijų, kurių narė yra Nacionalinė biblioteka, skaičius	19	19	100	
3 tikslo 1 uždavinys. Organizuoti LIBIS bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo priemones					
P-02-02-03-01-01	LIBIS bibliotekų darbuotojų - mokymų dalyvių skaičius. (vienetai)	1000	988	98,8	
P-02-02-03-01-02	Organizuotų seminarų, mokymų ir kvalifikacijos tobulinimo priemonių skaičius. (vienetai)	35	38	109,0	
P-02-02-03-01-03	LNB darbuotojų, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius. (vienetai)	150	240	160	Atsirado papildomų galimybių LNB darbuotojų įtraukimui į vykdomus LIBIS bibliotekų mokymo

					projektus
3 tikslo 2 uždavinys. Viešinti LIBIS bibliotekų veiklos rezultatus					
P-02-02-03-02-01	Publikuotų leidinių pavadinimų skaičius (vienetai)	19	17	89,5	
P-02-02-03-02-01	Viešų renginių ir komunikacijos kampanijų skaičius (vienetai)	50	50	100	

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimo procentas
Iš viso asignavimų programai (1+2)	2 333,0	2 330,7	100
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas	2 333,0	2 330,7	100
Iš jo:	2 228,0	2 227,9	100
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos			
1.3 tikslinės paskirties lėšos ir pajamų įmokos	105,0	102,8	97,9
2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)			

III. PLANUOJAMI ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

2015 m. veiklos prioritetai:

1. Prieigos prie informacijos išteklių ir kultūros paveldo gerinimas visiems informacijos vartotojams per paslaugų viešinimą ir plėtrą

Šis 2015 m. veiklos prioritetasis siekia užtikrinti informacijos turinio ir formų atitiktį vartotojų poreikiams per atnaujinamą Nacionalinės bibliotekos fondų formavimo strategiją. Siekiama tobulinti prieigą prie Nacionalinės bibliotekos išteklių, kurių unikalumą sudaro nacionalinis spaudos archyvas ir nacionalinė bibliografija. Siekiant viešinti nacionalinės bibliografijos ir spaudos statistikos duomenų bazes bei skatinti jų panaudą tyrėjams ir leidėjams, rengiama valstybinė bibliografijos ir spaudos statistikos leidinių atnaujinimo programa. Orientuojamasi į bibliografinės informacijos prieinamumo didinimą atvirų metaduomenų principu. Siekiant esmingiau orientuoti paslaugas į vartotojus pasibaigus Nacionalinės bibliotekos pagrindinio pastato rekonstrukcijai, 2015 planuojama atlikti Nacionalinės bibliotekos viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo tyrimus. Toliau bus plėtojamoms ir viešinamos e. leidinių skolinimo, bendros visatekstės paieškos, bendros paieškos duomenų bazėse paslaugos.

2. Valstybės, verslo ir mokslo institucijų aprūpinimo specializuota informacija plėtra

Siekiant didinti Nacionalinės bibliotekos vaidmenį aprūpinant valstybės, mokslo ir verslo institucijų specialistus sprendimų priėmimui reikalinga informacija, reikalinga kurti informacijos, skirtos specialistams, profesinėms bendruomenėms ir verslo organizacijoms, infrastruktūrą ir veikimo

platformą. Būtina didinti mokslo publikacijų matomumą ir panaudojamumą, plėtoti priemones, užtikrinančias mokslininkams prieigą prie naujausios tyrimų informacijos. Numatytas (2015 m. bus parengta galimybių studija) Verslo ir intelektinės nuosavybės centro kūrimas leis plėtoti specializuotas paslaugas verslo, nevyriausybinių sektoriaus ir kitoms organizacijoms. Bibliotekos ir verslo įmonės bei asocijuotos struktūros turi būti pozicijuojamos kaip lygiavertės partnerės, galinčios kokybiškai įgyvendinti bendrus partnerystės projektus. Didesnė sąveika su valstybės sektoriumi planuojama per elektroninių paslaugų prieinamumo visuomenei didinimą ir bendradarbiavimą įgyvendinant valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą, semantizuojant strateginius informacinius išteklius, užtikrinant saugią informacinę elektroninio turinio sąveiką, integruojant kultūros išteklius į skaitmeninę erdvę.

Generalinio direktoriaus pavaduotoja
Informacijos išteklių ir paslaugų plėtrai,
pavadojanti generalinį direktorių

Sandra Leknickienė